

Warszawa, 22/03/2006r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-498330-X/05/PM

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Pan
Kazimierz MARCINKIEWICZ

Prezes Rady Ministrów

Wielce Szanowny Panie Premierze

Pragnę poinformować Pana Premiera, iż wpływają do mnie listy od obywateli, którzy skarżą się na brak możliwości uzyskania odszkodowania z tytułu strat w gospodarstwach rolnych, wyrządzonych przez lisy, kuny, łasice i gronostaje (szczególnie w ptactwie gospodarskim) oraz żbiki.

Należy podnieść, iż mocą art. 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r., Nr 92, poz. 880 ze zm.), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 roku w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. z 2004 r., Nr 220, poz. 2237), do dziko żyjących zwierząt objętych ochroną ścisłą zalicza m. i. ssaki drapieżne - wilka, rysia, żbika, gronostaja, łasicę i niedźwiedzia brunatnego, zaś spośród ssaków parzystokopytnych - żubra. Ponadto częściową ochroną objęty jest bóbr europejski. Art. 126 powołanej ustawy wprowadza odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez zwierzęta objęte ochroną zaś w ust. 1 określa szczegółowo zakres tej odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez:

- żubry - w uprawach, płodach rolnych lub gospodarstwie leśnym;
- wilki i rysie - w pogłowie zwierząt gospodarskich;
- niedźwiedzie - w pasiekach, w pogłowie zwierząt gospodarskich oraz w uprawach rolnych;
- bobry - gospodarstwie rolnym, leśnym lub rybackim.

Dodać należy, że wprawdzie art. 126 ust. 12 powołanej ustawy upoważnia dla Radę Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia innych gatunków zwierząt chronionych

wyrządzających szkody, za które odpowiada Skarb Państwa - o ile zachodzi potrzeba utrzymania ochrony gatunkowej zwierząt zagrożonych wyginięciem i wyrządzających szkody w gospodarce człowieka. Jednakże z upoważnienia tego Rada Ministrów dotychczas nie skorzystała.

W odniesieniu do zwierząt łownych, zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 372 ze zm.), obowiązkiem wynagradzania szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych obciążony został dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego. Obowiązek ten ograniczony został jednakże do szkód spowodowanych przez dziki, łosie, jelenie, danielle i sarny.

Jak wynika z powołanych przepisów, poza regulacją pozostaje kwestia odpowiedzialności za szkody spowodowane w gospodarstwach rolnych przez objęte ścisłą ochroną żbiki, gronostaje i łasice, ^także lisy i kuny (domowa i leśna) zaliczone do zwierząt łownych. Istnieje więc luka w przepisach prawa, której skutkiem jest brak możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych za powyższe szkody przez właścicieli gospodarstw.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. nr 14 poz. 147), zwracam się do Pana Premiera o rozważenie możliwości:

- 1) skorzystania z upoważnienia zawartego w art. 126 ust. 12 ustawy o ochronie przyrody i wydania rozporządzenia, określającego odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody, wyrządzone przez podlegające ścisłej ochronie gatunkowej żbiki - w pogłowie zwierząt gospodarskich oraz gronostaje i łasice - w pogłowie ptactwa gospodarskiego;
- 2) podjęcia inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do zmiany art. 46 ust. 1 ustawy Prawo łowieckie, poprzez wprowadzenie (np. w pkt 1a) obowiązku wynagradzania przez podmioty wskazane w tym przepisie szkód w pogłowie ptactwa gospodarskiego, wyrządzonych przez lisy i kuny.

Będę wielce zobowiązany Panu Premierowi za spowodowanie udzielenia mi informacji o zajętym stanowisku w przedmiotowej sprawie oraz ewentualnych krokach legislacyjnych.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski

RPO-498330-X/05

Wystąpienie do Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2006 r.

Abstrakt

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 roku w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. z 2004 r., Nr 220, poz. 2237), do dziko żyjących zwierząt objętych ochroną ścisłą, zalicza m. i. ssaki drapieżne - wilka, rysia, żbika, gronostaja, łasicę i niedźwiedzia brunatnego, zaś spośród ssaków parzystokopytnych - żubra, a częściową ochroną objęty jest bóbr europejski. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r., Nr 92, poz. 880 ze zm.) wprowadza odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez żubry, wilki i rysie, niedźwiedzie oraz bobry. Natomiast ustawa z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 372 ze zm.), obowiązkiem wynagradzania szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych obciąża został dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego, ograniczając jednakże ten obowiązek do szkód spowodowanych przez dziki, łosie, jelenie, danielle i sarny. Poza regulacją pozostaje więc odpowiedzialność za szkody spowodowane w gospodarstwach rolnych przez objęte ścisłą ochroną żbiki, gronostaje i łasicę, a także lisy i kuny (domowa i leśna) zaliczone do zwierząt łownych. Powoduje to w praktyce brak możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych przez właścicieli gospodarstw za szkody spowodowane przez te zwierzęta.

Mając to na względzie, Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów o rozważenie możliwości skorzystania z upoważnienia do wydania rozporządzenia, określającego odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody, wyrządzone przez podlegające ścisłej ochronie gatunkowej żbiki - w pogłowie zwierząt gospodarskich oraz gronostaje i łasicę - w pogłowie ptactwa gospodarskiego, a także podjęcia inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do wprowadzenia do ustawy Prawo łowieckie obowiązku wynagradzania przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego szkód w pogłowie ptactwa gospodarskiego, wyrządzonych przez lisy i kuny.